

El Tea Party, a l'assalt de la política nord-americana

MARTÍ GRAU
Professor visitant a la School of Public and Environmental Affairs, Indiana University

En temps de crisi com els que corren, les pors més ataviques semblen portar del braç una onada conservadora arreu. A primer cop d'ull, als Estats Units se'n pot aparençar com una excepció l'elecció de Barack Obama com a president el novembre de 2008 va suposar una veritable revolució progressista en la cultura política del país. Ara bé, pràcticament des de la seva presa de possessió, un fenomen invers s'acusa a l'escena política: la irrupció del *Tea Party*.

Tota una galàxia d'organitzacions activistes i grups de mobilització ciutadana integren aquest moviment polític de protesta que té com a principal divisa el rebute als impostos. La batalla contra el fisc és presentada com un deute patriòtic que entraça amb els elements primigenis de la nació. El nom del moviment fa referència al motiu de 1773, que precedí la guerra d'independència contra Gran Bretanya, i en el qual els colons de Boston van llançar un careogram de te al mar, en protesta pels impostos amb què la metròpoli gravava aquests productes. La paraula *tea* s'ha convertit també en un acrònim per *Enough Already*, (que es pot traduir com a 'Jo ja pago prou impostos').

Inicialment integrat per blecautes dispersos i manifestants espontànies, el moviment sorprèn actualment tant per la seva amplitud com per la seva estructura i funcionament atípics. Rush Limbaugh, locutor radiofònic de declaracions inflamatoriàries i verbítil arbitre del pensament ultra-conservador, va contribuir sens dubte a donar entitat a l'amalgama inicial i a enri-

quir-ne la iconografia. Enviar bosses de te als carreus electes de Washington s'ha convertit en una de les imaginatives accions de protesta del moviment, però una de les imatges més utilitzades ha esdevingut el por, després que Limbaugh es referís al pla d'estímul d'*Obama stimulus plan* com a *pork-kilas plan*, en al·lusió a la vella expressió *pork barrel*, que denomina la pràctica de carregues electes que assignen finançament públic prioritariament a la seva circumscripció.

Gent de procedències diverses confluixen en el *Tea Party*: liberals, republicans en èxode des que el seu partit va perdre les eleccions presidencials, i professionals benestants sense vinculació previa amb l'activisme polític. Però, qui hi ha realment dutra el *Tea Party*? Alguns observadors diuen que per primer cop estem davant d'un moviment absolutament espontani, de gent antònima, que es mobilitza amb una única fita, fer disminuir la despesa i la presència del govern. Aleguen que no hi ha ambicions polítiques ocultes, ni una doble agenda i, això, també, els diferències dels partits tradicionals. Ara bé, una radiografia més detallada del moviment revela dades que van en un altre sentit.

Així, doncs, les concomitancies entre el camp republicà i el *Tea Party* son molles, tant pel que fa a persones com a objectius polítics. Però encara descobrim una altra dimensió important darrera del *Tea Party*: la connexió amb interessos corporatius. *Americans for Prosperity*, que dóna ampli suport financer al *Tea Party*, ha estat acusada de mobilitzar els membres del moviment entorn als temes que més interessaven als seus clients (el que es coneix com a *astroturfing*). *Freedom Works*, dirigida per l'exdier de la majoria republicana a la Cambra de representants, Dick Armey, posa abundants recursos a disposició del moviment, dedicats, en bona mesura, a la formació de candidats sense experiència política prèvia o activistes en general. Els diners que afluixen al *Tea Party* també tenen d'altres destinataries: algunes algunes fonts, Sarah Palin va cobrar 100.000 dòlars per parlar a la convenció nacional del *Tea Party*, celebrada del 4 al 6 de febrer de 2010.

Amb el temps, el *Tea Party* va incorporant noves caràcteres, fins a adoptar un caire clàstic –d'un estilisme de classe mitjana– xenòfob i fins i tot antidemocràtic. Tom Tancredo, congressista republicà fins el 2008, va ser apartat amb enthusiasm a la convenció nacional en manifestar 'gent que no pot ni illetjar la paraula votar' o dir-la en anglès, han posat un socialista convençut a la Casa Blanca. El seu nom és Barack Hussein Obama. Cada vegada són més els pronunciaments contra els immigrants o, si més no, en defensa d'un enduriment de les polítiques en aquest camp. La pressió del *Tea Party* no es aliena al virage en l'ideari del propi John McCain, després de les seva derrota com a candidat republicà a les presidencials, ha vist penjar l'esclat al Senat que ocupa des de 1987 i s'ha afanvat a donar suport a la polèmica llei anti-immigració del seu estat, Arizona, en contradicció amb les seves posicions moderades del passat com McCain guanyés la nominació per a les passades eleccions presidencials. Molts *teapartiers* arremeten tam contra l'administració Obama com contra el que consideren despectius descrediteds de l'era Bush i diuen no estar disposats a que se'l equiquin amb els republicans. El fet és, però, que recórrer a la capacitat de mobilització del *Tea Party*, o senzillament a les seves idees ja és la ruta més directa per a les passades eleccions presidencials.

Del combat inicial contra els impostos, el moviment ha passat a desplegar una autèntica cosmopolítica, condensada en el "Contract from America", una iniciativa que evoca el "Contract with America" que va donar notorietat a l'speaker republicà de la Cambra de Representants, Newt Gingrich a mitjans de 1994. "For God and Country", The New York Times", 9 de juny de 2010

ja cap al posterior dimitre el partit republicà i el principal malson del seu establecimiento tradicional. El governador de Florida, Charlie Crist, considerat un moderat i fins no fa guineu dels valors més solidis dels republicans, ha hagut de pagar carcs la seva disposició al dialgàs amb Obama i les imatges d'una abraçada amb el president durant l'elaboració de la reforma sanitària. Després d'anunciar que en lloc de presentar-se a la reelecció preferia optar al Senat, topà amb l'enorme popularitat de Marco Rubio, un altre pre-candidat republicà, de 38 anys, fill d'exiliats cubans, ultra-conservador i proper al *Tea Party*. Davant la possibilitat de perdre unes primàries davant Rubio, el qui havia sonat com a vicepresidenciable de McCain s'havia abocat a deixar les files republicanes i presentar-se al Senat com a independent.

El *Tea Party* és motiu de desconcert o una oportunitat per als republicans? Segurament les eleccions de mitjans, que se celebraran el novembre de 2010, donaran la resposta. De moment, les primàries d'inicis de juny han donat resultats inesperats en diversos estats (Kentucky, Nevada, Connecticut): els candidats que pertanyen a favorits en el camp republicà han estat derrotrats, víctimes a la vegada de l'enquesta negativa que els havia imposat el *Tea Party* com a "predicents de l'establisme" i de la manca d'un suport ferm del prop establiment de Washington, que no volia ni exposar-se ni exacerbar més els àmics. Davant d'això, alguns observadors ja dubten de si el partit republicà comptarà amb el lideratge i la continuació necessaris per aconseguir el que ja és un clàssic en les eleccions de mitjans: que les perdi el partit del president! Dependrà de si d'ells qui a llavors el *Tea Party* consuma el seu assalt a la estructura republicana i estat un guratge de solana. ■

«en els seus clients (el que es coneix com a *astroturfing*) *Freedom Works*, dirigida per l'exdier de la majoria republicana a la Cambra de representants, Dick Armey, posa abundants recursos a disposició del moviment, dedicats, en bona mesura, a la formació de candidats sense experiència política prèvia o activistes en general. Els diners que afluixen al *Tea Party* també tenen d'altres destinataries: algunes algunes fonts, Sarah Palin va cobrar 100.000 dòlars per parlar a la convenció nacional del *Tea Party*, celebrada del 4 al 6 de febrer de 2010.

Amb el temps, el *Tea Party* va incorporant noves caràcteres, fins a adoptar un caire clàstic –d'un estilisme de classe mitjana– xenòfob i fins i tot antidemocràtic. Tom Tancredo, congressista republicà fins el 2008, va ser apartat amb enthusiasm a la convenció nacional en manifestar 'gent que no pot ni illetjar la paraula votar' o dir-la en anglès, han posat un socialista convençut a la Casa Blanca. El seu nom és Barack Hussein Obama. Cada vegada són més els pronunciaments contra els immigrants o, si més no, en defensa d'un enduriment de les polítiques en aquest camp. La pressió del *Tea Party* no es aliena al virage en l'ideari del propi John McCain, després de les seva derrota com a candidat republicà a les presidencials, ha vist penjar l'esclat al Senat que ocupa des de 1987 i s'ha afanvat a donar suport a la polèmica llei anti-immigració del seu estat, Arizona, en contradicció amb les seves posicions moderades del passat com McCain guanyés la nominació per a les passades eleccions presidencials. Molts *teapartiers* arremeten tam contra l'administració Obama com contra el que consideren despectius descrediteds de l'era Bush i diuen no estar disposats a que se'l equiquin amb els republicans. El fet és, però, que recórrer a la capacitat de mobilització del *Tea Party*, o senzillament a les seves idees ja és la ruta més directa per a les passades eleccions presidencials.

L'estat quo a l'interior del partit republicà

Menys d'un any i mig després dels seus inicis, el *Tea Party* ja està alterant profundament els equilibris entre els dos grans partits i, sobretot, està capgirant l'estatu quo a l'interior del partit republicà

Menys d'un any i mig després dels seus inicis, el *Tea Party* ja està capgirant l'estatu quo a l'interior del partit republicà. De 2010, donaran la resposta. De moment, les primàries d'inicis de juny han donat resultats inesperats en diversos estats (Kentucky, Nevada, Connecticut): els candidats que pertanyen a favorits en el camp republicà han estat derrotrats, víctimes a la vegada de l'enquesta negativa que els havia imposat el *Tea Party* com a "predicents de l'establisme" i de la manca d'un suport ferm del prop establiment de Washington, que no volia ni exposar-se ni exacerbar més els àmics. Davant d'això, alguns observadors ja dubten de si el partit republicà comptarà amb el lideratge i la continuació necessaris per aconseguir el que ja és un clàssic en les eleccions de mitjans: que les perdi el partit del president! Dependrà de si d'ells qui a llavors el *Tea Party* consuma el seu assalt a la estructura republicana i estat un guratge de solana. ■